

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

จินจิรา เหมาะสม¹, นิรันดร์ สุธีนิรันดร์², พัทธรา เดชโฮม³, จิตติวิสุทธิ์ วัฒนปัญญา⁴

^{1,2,3}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

E-mail: Jinjira19@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารให้การสนใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงาน หรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

คำสำคัญ: การบริหาร, การมีส่วนร่วม,

Participative Administration of Chonlateepuaksaram
School Under The Chumphon Primary Educational Service Area Office 2

Jinjira Morsom¹, Niran Sutheeriran², Patchara Dechhome³, Jittawisut Wimuttipanya⁴

^{1,2,3}Educational administration Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University

E-mail: Jinjira19@gmail.com

ABSTRACT

The objective of this research was to study the participative administration of Watchonlateepuaksaram school under Chumphon primary educational service area office 2. The sample used in the research were 31 teachers and educational personnel in Watchonlateepuaksaram school under Chumphon primary educational service area office 2. The research instrument was the 5-rating scale questionnaires. The statistics used to analyze the data were percentage, mean and standard deviation.

The participative management means way as administrator motivate person or staff to convey and get chance to think and make a decision, to perform and take responsibility to develop works to be high quality, that will give a good chance for them to participate both direct and indirect works as all and then co-result on their duties and will bring succeed for organization.

Keyword : Administration, Participative

บทนำ

การบริหารที่เป็นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษามากขึ้นนั้น ผู้นำทางการศึกษาในโรงเรียนจำเป็นต้องปรับตนเองทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนขององค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาและสถาบันทางสังคมอื่น โดยจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ความรู้ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา มีการกำหนดบทบาทของคณะกรรมการให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน การกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การส่งเสริมด้านวิชาการ การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของนักเรียนโดยตรงสิ่งเหล่านี้จำเป็นว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเต็มที่เกือบทุกด้านและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2557 : 55) ทั้งยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังที่ ซัชคิน (Sashkin 1982 : 110-113) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารมีส่วนร่วมจะประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

โรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีความสามารถ เป็นคนเก่ง คนดี สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน พัฒนาสมรรถภาพด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน คิดวิเคราะห์สังเคราะห์ที่เป็นระบบด้วยวิธีการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนานักเรียนให้ดี เก่ง มีความสุข และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่ผลจากการดำเนินงานของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม ในปีการศึกษา 2564 พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่มีการกำหนดนโยบายในการบริหารทำให้เป้าหมายไม่ชัดเจน ความเหลื่อมล้ำของสมาชิกในเครือข่ายทำให้ขาดความร่วมมือ ปัญหาการสื่อสารระหว่างสมาชิกในเครือข่ายทำงานโดยไม่ปรึกษาหารือปัญหาจากคณะกรรมการสถานศึกษา (โรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม. 2565 : 6) จะเห็นว่าการบริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพนั้นอาจมีรูปแบบการบริหารสำคัญหลายประการซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมถือเป็นรูปแบบสำคัญประการหนึ่งที่ได้รับความสนใจในวงการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความรับผิดชอบและความร่วมมือในการพัฒนา ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปสู่จุดมุ่งหมายได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษา จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการได้มาซึ่งคุณภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาที่ต้องการคุณภาพของนักเรียนสูงขึ้น มีการพัฒนาก้าวหน้าและเป็นการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาต่อไป

จากดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เพื่อนำผลวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอารามให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพสูงขึ้นและบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 31 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และวิทยฐานะ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเครือข่ายทุ่งตะโก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง แล้วนำแบบร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม เพื่อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.67-1.00

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้เป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 3 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 31 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 31 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 31 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังจากนั้นใช้การอธิบายเชิงพรรณนาแบบความเรียง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และ วิทยฐานะ โดยใช้การแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 103) ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง

สถานภาพ	จำนวน (N)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	7	22.60
หญิง	24	77.40
รวม	31	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	23	74.20
สูงกว่าปริญญาตรี	8	25.80
รวม	31	100.00
ตำแหน่ง		
ครูผู้ช่วย	9	29.04
ครู รับเงินเดือนอันดับ ค.ศ.1	10	32.26
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ	7	22.60
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	5	16.10
รวม	31	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 31 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 เพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 ระดับการศึกษาาระดับปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 74.20 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 25.80 ครู รับเงินเดือน ค.ศ.1 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 32.26 รองลงมาคือครูผู้ช่วยจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 29.04 ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 และเป็นครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยภาพรวม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย	4.06	0.48	มาก	4
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.08	0.50	มาก	1
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.07	0.48	มาก	2
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	4.00	0.42	มาก	5
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง	4.07	0.40	มาก	2
รวม	4.06	0.40	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอารามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.08$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ($\mu = 4.07$) ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ($\mu = 4.07$) ด้าน การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ($\mu = 4.06$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.00$) ตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอารามอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย และด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ตามลำดับ รายละเอียดแต่ละด้านเป็นดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้บุคลากรร่วมกำหนดข้อตกลงในการทำงานของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเกิดจากความคิดเห็นหรือ ร่วมกันทั้งของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาให้โอกาสบุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่องที่สำคัญในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมคิดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลออกแบบและเลือกเพื่อให้อาจสามารถเลือกทางเลือกได้ดีที่สุด ส่วนผู้บริหารสถานศึกษายอมรับการตัดสินใจของบุคลากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาเชิญชวนบุคลากรระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกันประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุม มอบหมายงานให้บุคลากรให้ตรงกับความสามารถ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสบุคลากรร่วมแก้ปัญหาโดยนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรเสริมสร้างพัฒนาผู้เรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้ครูปรับตัว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอารามอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ตามลำดับ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธัชกร จับใจนาย (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสทวิทยาเขตสุทัศน์ไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สทวิทยาเขตสุทัศน์ไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้บุคลากรร่วมกำหนดข้อตกลงในการทำงานของโรงเรียน ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประสานงาน และจัดกิจกรรมของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ วัฒนธรรมองค์กร และข้อตกลงในการทำงานของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ตลอดจนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของนักเรียน ดังที่ Sashkin (1982) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายเป็นการร่วมกันกำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่จะได้พยายามทำให้งานหรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ อมรภัค ปิ่นกำลัง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายอยู่ในระดับมาก การเปิดโอกาสผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตั้งเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งเกิดจากความคิดเห็นหรือร่วมกันระดมความคิดของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ร่วมงาน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่ง Swansburg (1996) ได้ให้แนวคิดว่าการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การย่อมจะขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นถ้าทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่องที่สำคัญในการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมคิด จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ออกแบบและเลือก เพื่อให้สามารถเลือกทางเลือกได้ดีที่สุดตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับร่วมปรึกษางานด้านต่างๆ ในทุกขั้นตอน ดังที่ Cohen & Uphoff (1977) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) เป็นกระบวนการในการกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ซึ่ง Chapin (1997) ได้อธิบายเพิ่มเติมถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การเริ่มตัดสินใจดำเนินการ 2) การตัดสินใจดำเนินงานหรือออกเสียงคัดค้าน และ 3) การตัดสินใจปฏิบัติการในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติไม่ว่าจะเรื่องของการจัดระบบ การทำงานวิธีการทำงานใครเป็นผู้กระทำและทำอย่างไร สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ธัชกร จับใจนาย (2562) ได้ศึกษาพบว่า สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สทวิทยาเขตสุทัศน์ไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ

มีนา ลาเต๊ะ (2563) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดชลธิ์พุทธอาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในแก้ปัญหา อยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ได้เสนอความคิดเห็นแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยจัดทำคู่มือหรือกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างกระบวนการทำงานเป็นทีม การสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมรับผิดชอบการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรจะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม และแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ธัชกร จัปใจนาย. (2562). ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตสุทัศน์ไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.

มีนา ลาเต๊ะ. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). คู่มือการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

อมรศักดิ์ ปิ่นกลาง. (2562). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). *Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity*. New York: World Developments.

Chapin, F.S. (1997). Social Pariticipation and Social Intelligence. *In Hanndbook of Research Designate Social Measurement*. New York: Longman.

Sashkin. (1982). *M. A Manager's Guide to Participative Managers*. New York: AMA.

Swansburg, R. C. (1966). *Management and leadership for nurse managers*. (2thed.).

Bonton : Jones and Bartlett.